

Charter

Voorbij de beperking

2024

MOPB

MEETJESLANDS OVERLEG VOOR
PERSONEN MET EEN BEPERKING

Inhoudstafel

CHARTER	04
‘Voorbij de beperking’	04
INLEIDING	04
01 TOEGANKELIJKHEID	05
Concrete doelstellingen	05
02 MOBILITEIT	06
Concrete doelstellingen	06
03 COMMUNICATIE	07
Concrete doelstellingen	07
04 DIENSTVERLENING	08
Concrete doelstellingen	08
05 PARTICIPATIE & INSPRAAK	09
Concrete doelstellingen	09

06	WONEN	10
	Concrete doelstellingen	10
.....		
07	OPLEIDING, KINDEROPVANG, ONDERWIJS & TEWERKSTELLING	11
	Concrete doelstellingen	11
.....		
08	SPORT	12
	Concrete doelstellingen	12
.....		
09	VRIJE TIJD, CULTUUR & TOERISME	13
	Concrete doelstellingen	13-14
.....		
10	FINANCIELE & LOGISTIEKE ONDERSTEUNING	15
	Concrete doelstellingen	15
.....		
Tot slot		16
Quick wins		17-18

CHARTER ‘Voorbij de beperking’

Voor lokale besturen

INLEIDING

Dit charter is een uitdaging voor de lokale besturen van het Meetjesland om zich te engageren voor integrale toegankelijkheid. Zij zullen dit doen door een ‘inclusief beleid’ te voeren en een aantal aanpassingen op een tiental lokaal relevante beleidsdomeinen te voorzien.

Zo kunnen mensen met een beperking volwaardig deelnemen aan het maatschappelijk leven en krijgen ze maximale ontplooiingskansen. De gemeenten hoeven alles niet zelf te doen.

Zij kunnen de rol opnemen van facilitator of stimulator en hiervoor nauw samenwerken met de lokale organisaties, voorzieningen en personen. Op die manier kunnen de Meetjeslandse gemeenten er toe bijdragen dat onze streek zich ook profileert als integraal toegankelijke regio, een voorbeeld binnen Vlaanderen.

1. TOEGANKELIJKHEID

De gemeente streeft naar integrale toegankelijkheid. Dit is het beschikbaar, bereikbaar, betreedbaar, begrijpbaar, bruikbaar en betaalbaar maken van gebouwen ,omgeving, communicatie en dienstverlening voor iedereen

Concrete doelstellingen

- De gemeente maakt werk van het vrij houden van de voetpaden en oversteekplaatsen en het respecteren van de voorbehouden parkeerplaatsen voor personen met een beperking (via een oproep infoblad gemeente, via toezicht door politionele diensten en parkeerwachters).
- De gemeente zorgt voor toegankelijke openbare toiletten, eventueel in samenwerking met andere voorzieningen (bijvoorbeeld onder de vorm van mobiele 'Changing Places') en brengt deze en de aangepaste parkeerplaatsen in kaart.
- De gemeente zorgt voor duidelijke bewegwijzering in openbare gebouwen.
- De gemeente houdt bij de aanleg of heraanleg van voetpaden en fietspaden rekening met de toegankelijkheid.
- De gemeente wint bij nieuwbouw, verbouwingen of bij de planning van nieuwe infrastructuurwerken of groenaanleg een toegankelijkheidsadvies in bij het Vlaams expertisecentrum toegankelijkheid.
- De gemeente sensibiliseert de lokale middenstand om hun zaak toegankelijk te maken (o.m. door te verwijzen naar www.bellendvlak.be).
- De gemeente beloont zelfstandigen die hun zaak toegankelijk maken.
- De gemeente stelt een lokale referentiegroep samen die aanspreekbaar is om bij openbare infrastructuurwerken (gebouwen, wegen,...) de integrale toegankelijkheid mee te evalueren. Die referentiegroep bestaat ook mee uit personen met een beperking.

2. MOBILITEIT

De gemeente draagt ertoe bij dat mensen die minder mobiel zijn voldoende mogelijkheden hebben om zich vlot te verplaatsen, zowel binnen de gemeente, binnen de regio als naar omliggende steden en gemeenten.

Concrete doelstellingen

- De gemeente ijvert mee voor een intergemeentelijke afstemming met De Lijn, zodat de verbindingen van de belbus in het Meetjesland in alle richtingen beter gegarandeerd worden.
- De gemeente zorgt voor aanpassingen van haltes, in functie van minder mobiele personen, op gemeentelijke wegen.
- De gemeente ondersteunt organisaties die aangepast vervoer organiseren (diensten aangepast vervoer, mindermobielencentrales, mindermobielenvervoer) of organiseert deze zelf.
- De gemeente komt financieel tussen in het mindermobielenvervoer voor personen met een vervoerspas.
- De gemeente zorgt bij een drukke oversteek in de centrumzone voor aangepaste oversteekplaatsen voor personen met een visuele beperking (bijvoorbeeld met ribbel- en noppentegels, een rateltikker,...).
- De gemeente zorgt voor voldoende en gespreide voorbehouden parkeerplaatsen voor personen met een beperking. Volgens de verordening 6% voor de eerste schijf van 100 plaatsen, boven de honderd 1 extra aangepaste parkeerplaats voor elke begonnen schijf van 50 parkeerplaatsen boven de 100.

3. COMMUNICATIE

De gemeente zorgt voor toegankelijkheid in haar eigen briefwisseling en communicatie. Bedoeling is dat alle burgers de informatie die ze wensen, kunnen krijgen, begrijpen én gebruiken.

Concrete doelstellingen

- De gemeente en OCMW behalen voor hun websites het kwaliteitslabel “Anysurfer”, toegekend aan websites die toegankelijk zijn voor iedereen en in het bijzonder voor mensen met een functiebeperking.
- De gemeente hanteert bij alle berichtgeving éénvoudig taalgebruik en maakt gebruik van herkenbare pictogrammen en verduidelijkende illustraties, zowel digitaal als niet digitaal.
- De gemeente biedt op vraag van de burger de communicatie aan in een groter lettertype.
- De gemeente zorgt voor autismevriendelijke communicatie.
- De gemeente geeft een forum aan organisaties en verenigingen in hun gemeente of in het Meetjesland die initiatieven nemen, toegankelijk voor personen met een beperking (bijvoorbeeld via een vaste rubriek ‘toegankelijkheid’ in het infoblad van de gemeente en op de website of door de zorginstellingen uit de gemeente een vaste rubriek te bezorgen in het gemeentelijk infoblad).
- De gemeente stelt computers met internetverbinding ter beschikking op openbare plaatsen.
- De gemeente organiseert workshops ‘toegankelijk communiceren’ aan de medewerkers van de lokale besturen. Men kan hiervoor beroep doen op gespecialiseerde vormingsorganisaties.

4. DIENSTVERLENING

De gemeente houdt rekening met de verwachtingen en noden van personen met een beperking, verbetert haar dienstverlening en leidt hiervoor haar personeel op.

Concrete doelstellingen

- De gemeente organiseert vormingsmomenten voor haar personeel over het omgaan met personen met een beperking.
- De gemeente promoot het gebruik van een tolk Vlaamse Gebarentaal via het Vlaams centraal tolkenbureau.
- De gemeente duidt binnen haar medewerkers een inclusieambtenaar aan, die expertise verwerft over „aanspreekbaar is rond en bijzondere aandacht heeft voor de lokale beleidsaspecten rond personen met een beperking.

5. PARTICIPATIE & INSPRAAK

De gemeente maakt werk van de participatie en inspraak van personen met een beperking bij het opstellen en uitwerken van haar verschillende lokale beleidsplannen, in het bijzonder van het sociaal beleidsplan.

Concrete doelstellingen

- De gemeente betreft personen met een beperking bij het gemeentelijk beleid, bijvoorbeeld via een adviesraad.
- De gemeente betreft een adviesraad bij het proces van openbare bouwprojecten.
- De gemeente moedigt het Meetjeslands Overlegplatform voor Personen met een Beperking aan om een intergemeentelijke pool van ervaringsdeskundigen / experts (van verschillende gemeenten en met verschillende handicaps) tot stand te brengen, waar lokale besturen een beroep op kunnen doen voor inbreng van hun ervaringsdeskundigheid.

6. WONEN

De gemeente informeert en stimuleert geïntegreerd, aanpasbaar en levenslang wonen (meegroeiwonen, kangoeroewoningen).

Concrete doelstellingen

- De gemeente ijvert voor meer sociale woningen, die zich ook richten naar personen met een beperking.
- De gemeente informeert haar burgers over organisaties die advies geven rond woningaanpassing.
- De gemeente maakt promotie voor het woonwijzer meetjesland in functie van informatie over premies en advies over mogelijke aanpassingen in bestaande woningen.
- De gemeente ondersteunt personen met een beperking administratief bij de aanvraag of opvolging van een project aan hun woning.
- De gemeente moedigt geïntegreerd en aanpasbaar wonen aan door dit te ondersteunen.

7. OPLEIDING, KINDEROPVANG, ONDERWIJS & TEWERKSTELLING

De gemeente heeft aandacht voor personen met een beperking in kinderopvang, in het onderwijs, in opleiding en tewerkstelling, door binnen die sector en samen met verenigingen te werken aan toegankelijkheid, integratie en participatie.

Concrete doelstellingen

- Het gemeentelijke onderwijs geeft extra aandacht aan het thema 'personen met een beperking' en kan hiervoor een beroep doen op verenigingen, die hier rond actief zijn in de regio.
- In de gemeentescholen zorgt de gemeente voor inclusief onderwijs.
- In de gemeentelijke opvanginitiatieven zorgt de gemeente voor inclusieve kinderopvang, maar ook voor de ondersteuning van opvang-initiatieven aan huis.
- De gemeente behaalt minstens de vooropgestelde minimumnorm (3%) voor wat betreft de tewerkstelling van personen met een handicap in verschillende functies.
- De gemeente biedt vrijwilligerswerk en stage mogelijkheden aan in openbare diensten en sensibiliseert bedrijven en non-profitorganisaties voor de tewerkstelling van personen met een handicap.

8. SPORT

De gemeente stimuleert het sporten voor, door en met personen met een beperking.

Concrete doelstellingen

- De gemeente besteedt aandacht aan personen met een beperking in haar sportbeleidsplan en zorgt voor aangepaste sportinfrastructuur.
- De gemeente sensibiliseert sportverenigingen om personen met een beperking toe te laten tot haar vereniging.
- De gemeente geeft financiële ondersteuning aan sportverenigingen die zich ook richten naar personen met een beperking.
- De gemeente stimuleert integratie in de sport door o.a. voorkeurstarieven, beschikbaar stellen van sportaccommodatie, sensibilisatie en promotie.
- De gemeente treft bij de organisatie van eigen sportevenementen maatregelen om het evenement toegankelijk te maken voor personen met een beperking.
- De gemeente verwijst sportverenigingen door naar instanties, zoals de provincie voor het ontlenen van aangepast sportmateriaal of koopt er zelf aan en stelt deze ter beschikking.

9. VRIJE TIJD, CULTUUR & TOERISME

De gemeente zorgt voor aangepaste, toegankelijke initiatieven op vlak van vrije tijd, cultuur en toerisme.

Concrete doelstellingen

- De gemeente zorgt ervoor dat haar speelpleinwerking aangepast is aan personen met een beperking en maakt dus werk van inclusiewerking.
- De gemeente sensibiliseert verenigingen om personen met een beperking toe te laten tot haar werking.
- De gemeente zorgt ervoor dat een aantal evenementen, die zij organiseert of ondersteunt, toegankelijk is voor rolwagengebruikers, en heeft ook aandacht voor mensen met een visuele, auditieve beperking of autisme. Zij kan hiertoe beroep doen op 'INTER' (Vlaams expertisecentrum toegankelijkheid).
- De gemeente organiseert een gemeentelijk initiatief om een aangepast mobiel toilet (bijvoorbeeld een mobiele 'Changing Place') aan te kopen en ter beschikking te stellen van evenementen in het Meetjesland.
- De gemeente zorgt ervoor dat de evenementen die zij organiseert of ondersteunt, toegankelijk zijn voor rolwagengebruikers. Zij kan hiertoe hulpmiddelen ter beschikking stellen (bijv. een hellend vlak) en/ of beroep doen op 'INTER' (Vlaams expertisecentrum toegankelijkheid).
- De gemeente maakt initiatieven waarmee mensen met een beperking op vakantie kunnen gaan kenbaar bij haar inwoners, bijvoorbeeld via het gemeentelijk infoblad.
- De gemeente maakt rolstoel- en rollatortoegankelijke wandelroutes in het Meetjesland kenbaar bij haar inwoners, bijvoorbeeld via het gemeentelijk infoblad.

De gemeente maakt locaties die aangepaste fietsen verhuren, uitlenen of delen kenbaar bij haar inwoners, bijvoorbeeld via het gemeentelijk infoblad.

De gemeente zorgt ervoor dat er logies beschikbaar zijn die volledig rolstoeltoegankelijk zijn en aangepast aan de noden van mensen met een beperking (aangepaste toiletten, slaapruimte,...) en maakt deze kenbaar via haar gemeentelijk infoblad, de infobrochure van de dienst toerisme, haar website,...

De gemeente zorgt ervoor dat er op strategische plaatsen rolstoeltoegankelijke picknicktafels en/of zitbanken beschikbaar zijn.

10. FINANCIËLE & LOGISTIEKE ONDERSTEUNING

De gemeente zorgt, waar nodig, voor financiële en logistieke ondersteuning voor personen met een beperking, en vertaalt dit ook in de gemeentelijke begroting.

Concrete doelstellingen

- De gemeenten in de regio Meetjesland onderzoeken de mogelijkheid om o.a. via de Welzijnsband Meetjesland (Vereniging van de 13 Meetjeslanse OCMW's) de financiële en logistieke ondersteuning voor personen met een beperking meer op elkaar af te stemmen.

Tot slot

Dit charter werd initieel tot stand gebracht op 6 oktober 2009 door de werkgroep 'symposium' naar aanleiding van 'vijf jaar Fit-o-special', een sporthappening voor personen met een mentale beperking uit de regio Meetjesland en omstreken.

Als resultaat van een debat rond mobiliteit en toegankelijkheid van het Meetjeslands Overlegplatform voor Personen met een Beperking als onderdeel van het beleidsplan van de Eerstelijnszones Oost- en West Meetjesland, werd besloten om dit charter te herwerken. MOPB is een overlegplatform, een gespreksforum, voor iedereen die ondersteuning en dienstverlening biedt aan personen met een (vermoeden) van een beperking (pmb). Het MOPB richt zich niet alleen naar VAPH zorgaanbieders, maar naar alle intersectorale partners die betrokken zijn op personen met een beperking én focust op de realiteit van het Meetjesland.

We willen dat het Meetjesland nog beter toegankelijk wordt voor mensen met een beperking en willen lokale besturen bewust maken van de actualiteit van dit charter uit 2009.

Het is een uitdaging voor lokale besturen van het Meetjesland om zich te engageren voor integrale toegankelijkheid. De Eerstelijnszones Oost- en West-Meetjesland, en meer specifiek daarbinnen het Meetjeslands Overlegplatform voor Personen met een Beperking wil in de mate van het mogelijke advies en ondersteuning bieden bij het concreet uitwerken van het charter en het inpassen in de gemeentelijke beleidsplannen.

Quick wins

Omdat we ons realiseren dat alle bovenstaande punten op korte termijn realiseren onmogelijk is, formuleren we hieronder enkele quick wins die voor het lokaal bestuur slechts een kleine inspanning vragen, maar voor personen met een beperking een groot verschil kunnen maken.

- Het aanbieden van een vaste plaats in het gemeentelijk infoblad aan zorginstellingen in de gemeente, bijvoorbeeld 'Nieuws uit onze zorginstelling XXX' waarbij deze zorginstellingen kunnen tonen welke activiteiten er de afgelopen maand plaatsvonden en kunnen aankondigen welke activiteiten er in de nabije toekomst zullen plaatsvinden.
Indien een gemeente over meerdere zorginitiatieven beschikt, kan geopteerd worden om niet elke uitgave elke zorginstelling aan het woord te laten, maar 1 bepaald zorginitiatief per maand in de kijker te zetten.
- Het beschikbaar stellen van rolstoelvriendelijke picknickbanken en / of zitbanken op strategische (toegankelijke) plaatsen in de gemeente.
- Inclusieve speeltoestellen installeren op publiek toegankelijke speelpleintjes.
- Een rubriek 'toegankelijkheid' toevoegen aan het gemeentelijk infoblad, waarin aandacht wordt besteed aan tips, mogelijkheden en hulpmiddelen voor mensen met een beperking.
- Voorzien in een mobiel toegankelijk toilet, dat kan gehuurd worden.
- Oprichten adviesraad voor personen met een beperking, of bij een vraag naar advies contact opnemen met de Eerstelijnszone Oost- en West Meetjesland.
- Advies inwinnen bij 'INTER' (Vlaams expertisecentrum toegankelijkheid).
- Een Inclusieambtenaar aanduiden en deze laten aansluiten op MOPB vergaderingen.
- Door gebruik te maken van het gratis outreachaanbod een beter zicht krijgen op welk zorgaanbod er voorhanden is in de regio.

Dank aan volgende mensen en organisaties voor hun bijdrage aan dit charter.

Eerstelijnszones Oost- en West Meetjesland: Stien Van Laere

Lisa Yde, mama van Janne, Emiel en Jules

OCMW Sint- Laureins: Lotte Claes
Tel: 09/218.72.40

VZW Tanderuis: Christel Cloetens
Tel: 09/228.18.33

Fiola VZW: Ann Blomme
Tel: 09/274.10.10

VZW De Triangel Lovendegem: Katrijn De Causmaecker
Tel: 09/372.86.11

VZW Humival: Marc Sercu
Tel: 09/378.04.11

VZW De Vierklaver: Jef Stro

VZW Voluit: Petra Van de Voorde

DOP: Sarah Van Rijsel

MOPB

MEETJESLANDS OVERLEG VOOR
PERSONEN MET EEN BEPERKING